

UNIwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina

Wydział Dyrygentury Symfoniczno - Operowej

Nazwa przedmiotu: Muzyka polska XX i XXI wieku		Rok akademicki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot: Wydział Dyrygentury Symfoniczno-Operowej		2019/2020
Nazwa kierunku: Dyrygentura		
Forma studiów: stacjonarne I st.	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Specjalność: Dyrygentura symfoniczno-operowa		Rok III / semestr V-VI
Język przedmiotu: polski	Forma zajęć: wykład	Wymiar zajęć: 60 godzin
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Kompozycji	
Cele przedmiotu	1. Zapoznanie studentów z dominującymi nurtami, technikami kompozytorskimi i sylwetkami wybranych twórców w muzyce polskiej po 1900 roku. 2. Przedstawienie najważniejszych dzieł muzycznych charakterystycznych dla tych nurtów.	
Wymagania wstępne	Ukończony kurs historii muzyki powszechnej i orientacja w wydarzeniach historii polityczno-społecznej XX i XXI wieku. Podstawowa orientacja w zakresie muzyki polskiej XX wieku.	

Kod efektu	PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	Przypisanie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	--	---

w zakresie WIEDZY (W)

1	zna zróżnicowany stylistycznie repertuar muzyki symfonicznej i operowej; zna elementy dzieł muzyki symfonicznej i operowej oraz rozumie ich wzajemne relacje; posiada wiedzę na temat poszczególnych epok historycznych oraz panujących w nich kierunków i stylów muzycznych, w tym muzyki polskiej; ma wiedzę z zakresu historii muzyki, a zwłaszcza z literatury symfonicznej i operowej; zna style muzyczne od renesansu po współczesność w podstawowym zakresie.	P6_DYR_W_01 (DYR_I)

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U)

--	--	--

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K)

--	--	--

--	--	--

TREŚCI PROGRAMOWE		
Semestr I		Liczba godzin
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie, periodyzacja. Sytuacja polityczna, społeczna i kulturowa muzyki polskiej na przełomie XIX i XX w. Przegląd ważniejszych zjawisk w muzyce polskiej XX wieku. Rola Filharmonii Warszawskiej w rozwoju muzyki polskiej. Zainteresowania estetyczne i warsztatowe kompozytorów polskich tego okresu. 2. Młoda Polska w muzyce. Mieczysław Karłowicz i jego wkład w rozwój polskiej twórczości symfonicznej i gatunku poematu symfonicznego. Początki modernizmu w muzyce polskiej. Karol Szymanowski, jego rola i znaczenie jako twórcy „pomostowego” – wieńczącego okres romantyzmu (do roku 1914) i inicjującego nowe zjawiska ważne w rozwoju muzyki polskiej (okresy impresjonistyczny i narodowy). Grzegorz Fitelberg, Ludomir Różycki, Apollinary Szeluto. Inni twórcy czasów Szymanowskiego; twórcy o odmiennych zapatrywaniach ideowych: Witold Maliszewski, Józef Koffler, Tadeusz Majerski) 3. Neoklasycyzm w muzyce polskiej 1926-1956 – wokół pojęcia i periodyzacja. Grażyna Bacewicz – neoklasycystka i nowator. Stowarzyszenie Młodych Muzyków Polaków w Paryżu i jego znaczenie w rozwoju i promocji muzyki polskiej. Antoni Szałowski, Tadeusz Szeligowski. Szkoła paryska 4. Polska szkoła dodekafoniczna: okres międzywojenny – szkoła lwowska: Józef Koffler, Tadeusz Majerski. Okres po II wojnie światowej. Serializm i punktualizm. 5. Witold Lutosławski – twórczość i techniki kompozytorskie: aleatoryzm kontrolowany, forma łańcuchowa 6. Twórcy „osobni”, emigracja polska XX w.: Andrzej Panufnik, Roman Maciejewski, Aleksander Tansman, Karol Rathaus 7. Pokolenie „1933”: Krzysztof Penderecki, Henryk Mikołaj Górecki, Wojciech Kilar, Inni twórcy tej generacji: Zbigniew Bujarski, Marian Borkowski 		30
Semestr II		Liczba godzin
<ol style="list-style-type: none"> 8. Sytuacja muzyki polskiej pod okupacją sowiecką i niemiecką. Muzyka polska po II wojnie światowej – periodyzacja, nurty, style, techniki kompozytorskie 9. Techniki kompozytorskie po 1945 roku – retrospektywa: futuryzm, folklorizm, sonoryzm, aleatoryzm, minimal i repetitiv music, postmodernizm, neoromantyzm, muzyka elektroakustyczna i elektroniczna 10. Grupa 49: Tadeusz Baird – Kazimierz Serocki – Jan Krenz. Wokół zagadnień socrealizmu i sytuacji muzyki i kultury polskiej w okresie stalinowskim (do 1956 roku). Estetyka normatywna, socrealizm a formalizm. Pieśni masowe. Baird, Serocki, Krenz jako twórcy „Warszawskiej Jesieni” i znaczenie festiwalu w muzyce polskiej i światowej, jego rola w unowocześnianiu twórczości polskiej 11. Zygmunt Krauze – wokół teorii unizmu 12. Twórcy pokolenia 1950+ : nowe nurty, nowy romantyzm, wokół postmodernizmu. Paweł Szymański, „pokolenie stalowowskie” (Eugeniusz Knapik, Andrzej Krzanowski, Aleksander Lasoń), szkoła warszawska (Krzysztof Baculewski, Marcin Błazewicz 13. Live electronics, muzyka komputerowa, internetowa, multimedia, muzyka elektroakustyczna, happening, teatr instrumentalny, performance, improwizacja 14. Muzyka o inspiracji religijnej po 1945 roku 15. Pokolenie „1968”: generacja nowego pokolenia kompozytorów urodzonych wokół (i po) roku 1968: Paweł Łukaszewski, Paweł Mykietyn, Jarosław Siwiński, Anna Ignatowicz-Glińska, Bartosz Kowalski-Banasewicz, Aleksander Nowak i inni 16. Pokolenie młodych i najmłodszych: Gryka – Przybylski – Opalka – Zalewski – Karałow – Blecharz i inni. Środki techniki kompozytorskiej i postawy estetyczno-stylistyczne pokolenia młodych twórców. 		30

Metody kształcenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień 2. Prezentacja nagrań CD i DVD

Weryfikacja efektów uczenia się

Metody weryfikacji	Nr efektu
1. Test ewaluacyjny wiedzy – na zakończenie każdego semestru + sprawdzenie znajomości literatury muzycznej (test słuchowy).	1
2. Inne metody stosowane przez prowadzącego przedmiot: „wejściówki” – sprawdzanie wiedzy na bieżąco podczas zajęć – krótki test pisemny (2-3 pytania) na początku co drugich zajęć (raz na dwa tygodnie – z zakresu wiedzy z 2 wcześniejszych wykładów).	1

Korelacja efektów uczenia się z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji

Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1-16	1, 2	1, 2

Warunki zaliczenia

1. Obecność na zajęciach (z wyjątkiem nieobecności dopuszczonych przez Regulamin studiów UMFC).
2. Opanowanie wiedzy przekazywanej przez prowadzącego podczas zajęć.
3. Napisanie testu ewaluacyjnego wiedzy (po każdym semestrze) i rozpoznanie przykładów dźwiękowych.
4. Napisanie wszystkich „wejściówek” – sprawdzanie wiedzy na bieżąco podczas zajęć – krótki test pisemny (2-3 pytania) na początku co drugich zajęć (raz na dwa tygodnie – z zakresu wiedzy z 2 wcześniejszych wykładów).

Literatura podstawowa

Materiały nutowe:

Wydania partytur kompozytorów polskich XX i XXI w., m.in. Wiechowicza, Bacewicz, Spisaka, Szałowskiego, Szabelskiego, Szeligowskiego, Szymanowskiego, Tansmana, Kisielewskiego, Bairda, Serockiego, Krenza, Panufnika, Lutosławskiego, Schaeffera, Palestra, Malawskiego, Pendereckiego, Meyera, Moszumańskiej-Nazar, Stachowskiego, Dobrowolskiego, Kotońskiego, Kazimierza Sikorskiego, Tomasza Sikorskiego, Zbigniewa Rudzińskiego, Szalonka, Góreckiego, Krauzego, Knapika, Lasonia, Szymańskiego, Baculewskiego, Błażewicza, Kornowicza, Kulenty, Mykietyna, Łukaszewskiego, Borkowskiego, Maciejewskiego.

Podręczniki:

Baculewski Krzysztof, *Współczesność*, część 1: 1939-1974, seria: *Historia muzyki polskiej*, t. VII, Warszawa 1996.
Baculewski Krzysztof, *Współczesność*, część 2: 1975-2000, seria: *Historia muzyki polskiej*, t. VII, Warszawa 2012.
Paja-Stach Jadwiga, *Muzyka polska od Paderewskiego do Pendereckiego*, Musica Iagellonica, Kraków 2009.
Podhajski Marek (red.), *Kompozytorzy polscy 1918-2000*, tom I *Eseje*, tom II *Biogramy*, Gdańsk-Warszawa 2005.
Rogała Jacek, *Muzyka polska XX wieku*, PWM, Kraków 2000.
Rudziński Witold, *Muzyka naszego stulecia*, WSiP, Warszawa 1995.
Thomas Adrian, *Polish Music since Szymanowski*, Cambridge 2005.

Monografie dotyczące technik kompozytorskich, nurtów i stylów:

Dąbek Stanisław, *Twórczość mszalna kompozytorów polskich XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1996.
Helman Zofia, *Muzyka na obczyźnie*, w: *Między Polską a światem. Kultura emigracyjna po 1939 roku*, red. M. Fik, Krag, Warszawa 1992.
Helman Zofia, *Neoklasycyzm w muzyce polskiej XX wieku*, PWM, Kraków 1985.
Kostrzewska Hanna, *Sonorystyka*, Ars Nova, Poznań 1994.
Lindstedt Iwona, *Dodekafonia i serializm w twórczości kompozytorów polskich XX wieku*, Polihymnia, Lublin 2001.
Lindstedt Iwona, *Sonorystyka w twórczości kompozytorów polskich XX wieku*, UW, Warszawa 2010.
Łukaszewski Marcin, *Muzyka chóralna o tematyce religijnej kompozytorów warszawskich. 1945-2000*, Polihymnia, Lublin 2007.
Maciejewicz Dorota, „Zegary nie zgadzają się ze sobą”. *Spór o czas w muzyce drugiej połowy XX wieku*, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 2000.
Miklaszewska Joanna, *Minimalizm w muzyce polskiej*, Musica Iagellonica, Kraków 2003.
Nowak Anna, *Współczesny koncert polski. Przemiany gatunku*, AM, Bydgoszcz 1997.
Strzelecki Paweł, „Nowy romantyzm” w twórczości kompozytorów polskich po roku 1975, Musica Iagellonica, Kraków 2006.
Szoka Marta, *Polska muzyka organowa w latach 1945-1985*, Wydawnictwo Astra, LIM, Łódź 1993

Literatura uzupełniająca

Monografie:

Droba Krzysztof, Malecka Teresa, Sz wajgier Krzysztof (red.), *Muzyka polska 1945-1995*, Akademia Muzyczna, Kraków 1996.
Gołąb Maciej, *Dodekafonia. Studia nad teorią i kompozycją pierwszej połowy XX wieku*, Pomorze, Bydgoszcz 1987.
Jabłoński Maciej, Lorkowska Halina, Stęszewski Jan (red.), *Opera polska w XX wieku*, Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań 1999.
Jabłoński Maciej, Tatarska Janina (red.), *Muzyka i totalitaryzm*, Ars Nova, Poznań 1996.
Jarzębska Alicja, *Idee relacji serialnych w muzyce XX wieku*, Musica Iagellonica, Kraków 1995.
Kolarzowa Romana, *Postmodernizm w muzyce*, Warszawa 1993.
Kotoński Włodzimierz, *Instrumenty perkusyjne we współczesnej orkiestrze*, PWM, Kraków 1963 (wyd. I), 1981 (wyd. II);
Kotoński Włodzimierz, *Leksykon współczesnej perkusji*, PWM, Kraków 1999.
Kotoński Włodzimierz, *Muzyka elektroniczna*, PWM, Kraków 1989 (wyd. I), 2002 (wyd. II).
Lutosławski Witold, *O roli elementu przypadku w technice komponowania*, „Res Facta” nr 1, PWM, Kraków 1967.
Muzyka polska a modernizm, PWM, Kraków 1981.
Schaeffer Bogusław, *Mały Informator Muzyki XX wieku*, PWM, Kraków 1987 (wyd. IV).
Skowron Zbigniew, *Teoria i estetyka awangardy muzycznej drugiej połowy XX wieku*, Wydawnictwa UW, Warszawa 1989.
Szwarcman Dorota, *Czas Warszawskich Jesieni*, Warszawa 2007.
Tarnawska-Kaczorowska Krystyna (red.), *Muzyka źle obecna*, ZKP, Warszawa 1989.

Biografie wybranych twórców polskich XX wieku i opracowania ich twórczości:

Bias Iwona, *Aleksander Lason. Portret kompozytora*, Akademia Muzyczna, Katowice 2001.
Bias Iwona, *Eugeniusz Knapik. Kompozytor i pianista*, Akademia Muzyczna, Katowice 2001.
Bolesławska Beata, *Panufnik*, PWM, Kraków 2001.
Brodniewicz Teresa, Kempniński Janusz, Tatarska Janina, *Tadeusz Szeligowski. Wokół twórcy i jego dzieła*, Ars Nova, Poznań 1998.
Cegieła Janusz, *Dziecko szczęścia. Aleksander Tansman i jego czasy*, PIW, Warszawa 1986 (tom I), Wydawnictwo 86 Press, Łódź 1996 (tom I i II).
Chłopicka Regina, *Krzysztof Penderecki między sacrum a profanum*, AM, Kraków 2000.
Chylińska Teresa, *Karol Szymanowski i jego epoka*, Musica Iagellonica, Kraków 2008.
Gąsiorowska Małgorzata, *Bacewicz*, PWM, Kraków 1999.
Gołąb Maciej, *Józef Koffler*, Musica Iagellonica, Kraków 1995.
Gwizdalanka Danuta, Meyer Krzysztof, *Lutosławski. Tom 1 Droga do dojrzałości, tom 2 Droga do mistrzostwa*, PWM, Kraków 2003, 2004.
Helman Zofia (red.), *Pieśń w twórczości Karola Szymanowskiego i jemu współczesnych*, Musica Iagellonica, Kraków 2001.
Helman Zofia, *Roman Palester. Twórca i dzieło*, Musica Iagellonica, Kraków 1999.
Jabłoński Maciej, Homma Martina, *Krzysztof Meyer. Do i od kompozytora*, Wydawnictwo Ars Nova, Poznań 1994.
Kaczyński Tadeusz, *Witold Lutosławski. Życie i muzyka*, w: Historia Muzyki Polskiej, tom IX, Sutkowski Edition, Warszawa 1995.
Kamiński Marcin, *Ludomir Różycki. Opowieść o życiu i twórczości*, Pomorze, Bydgoszcz 1987.
Kostka Violetta, *Muzyka Pawła Szymańskiego w świetle poetyki intertekstualnej postmodernizmu*, Musica Iagellonica, Kraków 2018.
Kowalska-Zajac Ewa, *Oblicza awangardy. Roman Haubenstock-Ramati*, AM, Łódź 2000.
Moll Lilianna M. (red.), *Witold Szalonek. Katalog tematyczny dzieł. Teksty o muzyce*, Akademia Muzyczna, Katowice 2002.
Paja-Stach Jadwiga, *Lutosławski i jego styl muzyczny*, Musica Iagellonica, Kraków 1997.
Panufnik Andrzej, *Andrzej Panufnik o sobie*, przeł. M. Glińska, Niezależna Oficyna Wydawnicza NOWA, Warszawa 1990.
Pater J. (red.), *Muzyczny świat Andrzeja Krzanowskiego*, Akademia Muzyczna, Kraków 2000.
Polony Leszek, *Kilar. Żywioł i modlitwa*, PWM, Kraków 2005.
Rae Charles Bodman, *Muzyka Lutosławskiego*, przeł. S. Krupowicz, PWN, Warszawa 1996.
Siemiej Ewa, *Andrzej Panufnik. Twórczość symfoniczna*, AM, Kraków 2003.
Skowron Zbigniew (red.), *Estetyka i styl twórczości Witolda Lutosławskiego*, Musica Iagellonica, Kraków 2000.
Synowiec Ewa, *Teatr instrumentalny Bogusława Schöffera*, Prace Specjalne nr 30, AM, Gdańsk 1983.
Szoka Marta (red.), *Aleksander Tansman 1897-1986*, Zeszyt Naukowy nr 25, Akademia Muzyczna, Łódź 1997.
Szoka Marta (red.), *Rodzeństwo Bacewiczów*, Zeszyt Naukowy nr 24, AM, Łódź 1996.
Tarnawska-Kaczorowska Krystyna (red.), *Konstanty Regamey. Oblicza polistyliżu*, ZKP, Warszawa 1988.
Tarnawska-Kaczorowska Krystyna, *Tadeusz Baird. Głosy do biografii*, Musica Iagellonica, Kraków 1997.
Tarnawska-Kaczorowska Krystyna, *Zygmunt Krauze. Między intelektem, fantazją, powinnością i zabawą*, PWN, Warszawa 2001.
Thomas Adrian, *Górecki*, przeł. E. Gabryś, PWM, Kraków 1998.
Tomaszewski Mieczysław, *Krzysztof Penderecki i jego muzyka. Cztery Eseje*, AM, Kraków 1994;
Tomaszewski Mieczysław, *Penderecki. Bunt i wyzwolenie*, t. I *Rozpętanie żywiołów*, t. II *Odzyskiwanie raju*, PWM, Kraków 2008, 2009.
Wachowska Sonia, *Andrzej Krzanowski. Katalog tematyczny dzieł. Kalendarium życia i twórczości 1951-1990*, red. L. M. Moll, AM, Katowice 2000.
Weselmann Theo, *Musica incrostata. Szkice o muzyce Krzysztofa Meyera*, przeł. D. Gwizdalanka, Wydawnictwo PTPN, Poznań 2003.
Woźniak Franciszek (red.), *Tadeusz Szeligowski. Studia i wspomnienia*, Pomorze, Bydgoszcz 1987.
Zajac Joanna, *Muzyka, teatr i filozofia Bogusława Schaeffera. Trzy rozmowy*, Collsch Edition, Salzburg 1992.
Zieliński Tadeusz Andrzej, *O twórczości Kazimierza Serockiego*, PWM, Kraków 1985.

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe

60

Przygotowywanie się do zajęć	30
Praca z literaturą	20
Konsultacje	0
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	0
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	10
Inne	0
Łączny nakład pracy studenta w godz.	120
Liczba punktów ECTS	4

poniższe dane skopiować z programu studiów – poniżej wpisano wartości przykładowe; jeśli przedmiot prowadzony jest na studiach II stopnia, należy zaciemnić dwa ostatnie semestry (III rok)

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS					2	2
Liczba godzin					30	30
Rodzaj zaliczenia					kolokwium	egzamin

Możliwości kariery zawodowej

- Przygotowany do nauczania przedmiotu
- Kandydat na studia II stopnia (magisterskie) w zakresie teorii muzyki

Data	Kto modyfikował	Czego dotyczy modyfikacja
11.09.2019	dr hab. Marcin Łukaszewski, prof. UMFC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Treści programowe przedmiotu. 2. Sposób ewaluacji studentów. 3. Literatura przedmiotu.